

การประกันตัวในคดีอาญา : ศึกษาเฉพาะกรณีการประกันภัยอิสรภาพ

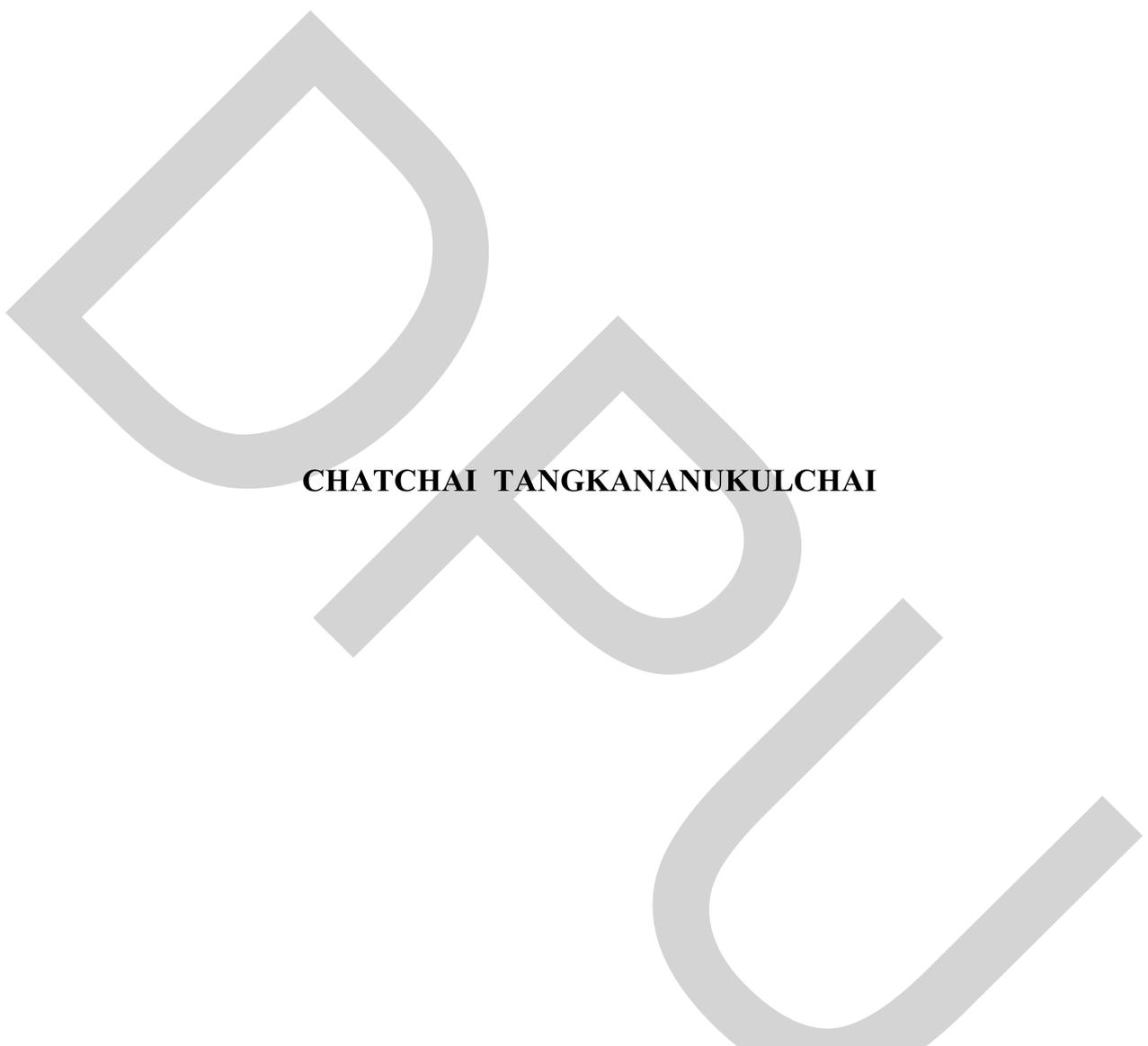
ฉัตรชัย ตั้งคณาณุกุลชัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต  
สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2549

ISBN 974-9554-77-9

**BAIL : A STUDY OF BAIL BOND POLICY**



**CHATCHAI TANGKANANUKULCHAI**

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements**

**for the Degree of Master of Laws**

**Department of Law**

**Graduate School, Dhurakij Pundit University**

**2006**

**ISBN 974-9554-77-9**

## กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอขอบพระคุณอย่างสูงต่อท่านรองศาสตราจารย์ ดร.อุดม รัฐอมฤต อาจารย์ที่ปรึกษา และท่านอาจารย์ ดร.อุทัย อาทิวะ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้กรุณาใช้เวลาอันมีค่าคอยให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ อย่างใกล้ชิดและเอาใจใส่จนทำให้ผู้เขียนสามารถเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นผลสำเร็จออกมาได้

ขอขอบพระคุณอย่างสูงต่อท่านศาสตราจารย์ ดร.คณิต ฒ นกร “ครูกฎหมาย” คนแรก ที่สอนผู้เขียนให้รู้จักการศึกษากฎหมายอย่างเป็นทางการ มีใช้ศึกษาแต่เพียงทางปฏิบัติเหมือนเช่นที่ผ่านมา ทำให้ผู้เขียนมีความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้น อีกทั้งบทความของท่านในเรื่อง “ธุรกิจประกันภัยในคดีอาญา” ยังเป็นเครื่องช่วยจุดประกายความคิดในเรื่องที่ผู้เขียนได้เรียบเรียงขึ้นมาด้วย นอกจากนี้ท่านยังได้กรุณาเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะและชี้แนะแนวทางในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นอีกด้วย

ขอขอบพระคุณอย่างสูงต่อท่านรองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล ท่านอาจารย์ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และท่านอาจารย์จรัญ โฆษณานันท์ ที่ได้กรุณาให้ข้อคิดและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอขอบพระคุณอย่างสูงต่ออาจารย์สุพดี บรรจงเต็ม ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและช่วยตรวจสอบการเขียนเชิงอรรถและบรรณานุกรมที่ถูกต้องให้กับผู้เขียน ขอขอบพระคุณต่อคุณนันทวัน จิระณะคุณภัทรพร สุคนธวิษ คุณอภิชาติ ผลเจริญพงศ์ คุณอมรเทพ เมืองแสน คุณวิภา สงวนทรัพย์ คุณชลาศัย พงษ์ศิริ คุณเสาวณีย์ เศษน้อย คุณพรทิพย์ บัวเล็ก รวมทั้งอีกหลาย ๆ ท่านที่ไม่ได้ระบุนาม ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการจัดทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

วิทยานิพนธ์นี้ไม่ว่าจะสำเร็จลงได้ หากผู้เขียนไม่ได้รับกำลังใจสนับสนุนจนเกิดความมานะพากเพียรจากบิดามารดา พี่ ๆ ทุกคนในครอบครัว คุณนิพนธ์ - คุณชยดาว สุรพงษ์รักเจริญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณศิริพร ตั้งคณานุกูลชัย ซึ่งคอยห่วงใยดูแลและยินยอมใช้เวลาอันมีค่าของครอบครัวให้แก่ผู้เขียนได้มุ่งมั่นเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้จนสำเร็จสมความมุ่งหมาย

ส่วนดีและคุณค่าของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ หากมี ผู้เขียนขอมอบบูชาพระคุณแด่บุพการี ครูบาอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ส่วนข้อบกพร่องใด ๆ ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่ผู้เดียว

นัตรชัย ตั้งคณานุกูลชัย

มีนาคม 2549

# สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย .....	ฅ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ .....	ง
กิตติกรรมประกาศ .....	จ
<b>บทที่</b>	
<b>1. บทนำ</b> .....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา .....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา .....	8
1.3 สมมติฐานของการศึกษา .....	8
1.4 ขอบเขตของการศึกษา .....	9
1.5 วิธีการศึกษา .....	9
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ .....	10
<b>2. แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว</b> .....	11
2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคล .....	11
2.1.1 ความหมายของสิทธิและเสรีภาพ .....	11
2.1.2 แนวความคิดเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน .....	12
2.1.3 ทฤษฎีในทางนิติปรัชญา .....	14
2.1.4 แนวความคิดเกี่ยวกับรูปแบบกระบวนการยุติธรรมทางอาญา .....	15
2.2 ความหมายและแนวความคิดเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว .....	18
2.2.1 ความหมายของการปล่อยชั่วคราว .....	18
2.2.2 แนวความคิดเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว .....	20
2.3 มาตรฐานสากลที่รับรองสิทธิเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว .....	23
2.3.1 ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน .....	23
2.3.2 กฎมาตรฐานขั้นต่ำของการปฏิบัติต่อนักโทษ .....	24
2.3.3 กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง .....	25
2.3.4 กฎมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติว่าด้วยการบริหารกระบวนการยุติธรรมสำหรับเยาวชน (กฎปักกิ่ง) .....	26
2.3.5 หลักการเพื่อการคุ้มครองบุคคลทุกคนที่ถูกคุมขังหรือจำคุก .....	27

## สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.3.6 กฎมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติว่าด้วยมาตรการไม่ควบคุมตัว (กฏโตเกียว) .....	28
2.4 การปล่อยชั่วคราวในกฎหมายของต่างประเทศ .....	29
2.4.1 การปล่อยชั่วคราวในกฎหมายสหรัฐอเมริกา .....	29
2.4.2 การปล่อยชั่วคราวในกฎหมายฝรั่งเศส .....	33
2.4.3 การปล่อยชั่วคราวในกฎหมายเยอรมัน .....	35
<b>3. การปล่อยชั่วคราวในกฎหมายไทย .....</b>	<b>37</b>
3.1 ประวัติความเป็นมาของการปล่อยชั่วคราวในประเทศไทย .....	37
3.2 สภาพปัญหาของการปล่อยชั่วคราวในประเทศไทย .....	40
3.2.1 ปัญหาความไม่เป็นธรรมในการเอาตัวบุคคลไว้ในอำนาจรัฐ .....	40
3.2.2 ปัญหาฐานะทางเศรษฐกิจของบุคคลที่ไม่เท่าเทียมกัน .....	44
3.2.3 ปัญหาเกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานและศาล .....	45
3.2.4 ปัญหาเกี่ยวกับนายประกันอาชีพ .....	53
3.3 กฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราว .....	55
3.3.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 .....	55
3.3.2 การปล่อยชั่วคราวตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา .....	59
3.3.3 กฎหมายอื่น ๆ .....	70
3.3.4 ระเบียบและข้อบังคับที่สำคัญเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว .....	71
<b>4. การประกันภัยอิสรภาพ .....</b>	<b>76</b>
4.1 การประกันภัยตามกฎหมายไทย .....	76
4.1.1 วัตถุประสงค์ของการประกันภัย .....	76
4.1.2 สาระสำคัญของสัญญาประกันภัย .....	77
4.1.3 ประเภทของสัญญาประกันภัย .....	81
4.2 การประกันภัยอิสรภาพ .....	85
4.2.1 แนวคิดในการนำบริษัทประกันภัยเข้าสู่ระบบประกันตัวในคดีอาญา ....	85
4.2.2 สาระสำคัญของการประกันภัยอิสรภาพ .....	87
4.2.3 ข้อพิจารณาที่เกี่ยวกับการประกันภัยอิสรภาพ .....	95

## สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.3 วิเคราะห์ความเหมาะสมของระบบการประกันภัยอสรภาพ .....	105
<b>5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ .....</b>	<b>109</b>
5.1 บทสรุป .....	109
5.2 ข้อเสนอแนะ .....	114
<b>บรรณานุกรม .....</b>	<b>118</b>
<b>ภาคผนวก .....</b>	<b>130</b>
ภาคผนวก ก. ระเบียบและข้อบังคับที่สำคัญเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว .....	131
ก.1 ระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม .....	132
ก.2 ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา .....	143
ก.3 ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุด .....	150
ก.4 ระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ 7 .....	156
ก.5 คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ .....	162
ก.6 หนังสือที่เกี่ยวกับการบังคับคดีกับนายประกัน .....	169
ภาคผนวก ข. บัญชีเกณฑ์มาตรฐานหลักประกันการปล่อยชั่วคราว .....	177
ภาคผนวก ค. สถิติเกี่ยวกับการคุมขังและการปล่อยชั่วคราว .....	183
ภาคผนวก ง. สถิติเกี่ยวกับการประกันภัยอสรภาพ .....	193
ภาคผนวก จ. รายละเอียดที่เกี่ยวกับการประกันภัยอสรภาพ .....	197
ภาคผนวก ฉ. คำพิพากษาศาลฎีกาที่เกี่ยวข้อง .....	221
<b>ประวัติผู้เขียน .....</b>	<b>229</b>